

7

Forslag fra Gunnar Skaug, Carl I. Hagen, Einar Steensnæs, Jan Petersen, Kristin Halvorsen og Lars Sponheim om endringer av Grunnloven §§ 50, 53, 57, 58, 59, 61, 62, 63 og ny § 82. (Valgordningen)

Til Stortinget

Undertegnede stortingsrepresentanter har vedtatt for fremsettelse alternative forslag til endringer i Grunnlovens bestemmelser om valg.

Forslagene forutsettes vurdert nærmere når forslag til ny valglov foreligger i neste valgperiode.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Forslag A

§ 50 første ledd skal lyde:

Stemmeberettigede ved Storthingsvalg ere de norske Borgere, Mænd og Kvinder, som senest i det Aar, Valgthinget holdes, have fyldt 18 Aar.

Forslag B

§ 50 tredje ledd oppheves.

Forslag C

§ 53 pkt. d oppheves.

Forslag D

§ 57 skal lyde:

Alternativ 1:

Det Antal Storthingsrepresentanter, som bliver at vælge, bestemmes til 169.

Riget inddeles i 19 Valgdistrikter.

150 af Storthingsrepresentanterne blive at vælge som Distriktsrepresentanter og de øvrige 19 som Udjævningsrepresentanter.

Ethvert Valgdistrikt skal have 1 Udjævningsmandat.

Det Antal Storthingsrepresentanter, der bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem Antal Indvaanere i hvert Distrikt og Antal Indvaanere i det hele Rige. Beregningen bliver at foretage hvert ottende Aar.

Nærmere Bestemmelser om Rigets Inndeling i Valgdistrikter og Storthingsmandaternes Fordeling paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Alternativ 2:

Det Antal Storthingsrepresentanter, som bliver at vælge, bestemmes til 169.

Riget inddeles i 19 Valgdistrikter.

150 af Storthingsrepresentanterne blive at vælge som Distriktsrepresentanter og de øvrige 19 som Udjævningsrepresentanter.

Ethvert Valgdistrikt skal have 1 Udjævningsmandat.

Det Antal Storthingsrepresentanter, som bliver at vælge fra hvert Valgdistrikt, bestemmes paa Grundlag af en Beregning af Forholdet mellem hvert Distrikts Antal Indvaanere samt Areal, og det hele Riges Antal Indvaanere samt Areal, naar hver Indvaaner giver 1 Point og hver Kvadratkilometer giver 1,8 Point. Beregningen bliver at foretage hvert otteende Aar.

Nærmere Bestemmelser om Rigets Inndeling i Valgdistrikter og Storthingsmandaternes Fordeling paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Alternativ 3:

Som alternativ 2, bortsett fra at i femte ledd skal det i stedet for «1,8 Point» stå «1,6 Point».

Alternativ 4:

Som alternativ 2, bortsett fra at i femte ledd skal det i stedet for «1,8 Point» stå «1,4 Point».

Alternativ 5:

Som alternativ 2, bortsett fra at i femte ledd skal det i stedet for «1,8 Point» stå «1,2 Point».

Alternativ 6:

Som alternativ 2, bortsett fra at i femte ledd skal det i stedet for «1,8 Point» stå «1,0 Point».

Alternativ 7:

Som alternativ 1, bortsett fra at sjette ledd bortfaller og femte ledd skal lyde:

Bestemmelser om Rigets Inndeling i Valgdistrikter og Storthingsmandaternes Fordeling paa Valgdistri-

strikterne fastsættes ved Lov. Forat en slik Lovbeslutning skal blive gyldig, maa den vedtages af Odelstinget med to Trediedeles Flertal, baade ved første og eventuel anden Gangs Behandling. I Lagthinget maa et Forslag til Anmærkning ved Odelstingets Beslutning ikke opnaa mer end en Trediedel af Stemmerne. Ved eventuel anden Gangs Behandling i Lagthinget maa et Forslag om Forkastelse af Odelstingets Beslutning ikke opnaa mer end en Trediedel af Stemmerne.

Alternativ 8:

Som alternativ 1, bortsett fra at femte ledd bortfaller.

Alternativ 9:

Som alternativ 1, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 10:

Som alternativ 2, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 11:

Som alternativ 3, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 12:

Som alternativ 4, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 13:

Som alternativ 5, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 14:

Som alternativ 6, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 15:

Som alternativ 7, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Alternativ 16:

Som alternativ 8, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

Riget indeles i Valgdistrikter.

Forslag E

§ 58 skal lyde:

Valgthingene afholdes særskilt for hver Kommune. Paa Valgthingene stemmes der direkte paa Storthingsrepræsentanter med Varamænd for det hele Valgdistrikt.

Forslag F

§ 59 skal lyde:

Alternativ 1:

Valget af Distriktsrepræsentanter foregaar som Forholdstalsvalg, og Mandaterne fordeles mellem Partierne efter nedenstaaende Regler.

De sammenlagte Stemmetal for hvert Parti inden de enkelte Valgdistrikter blive at dele med 1,4; 3; 5 og 7 og saaledes videre indtil Stemmetalet er delt saa mange Gange som det Antal Mandater vedkommende Parti kan forventes at faa. Det Parti, der efter det Foranstaaende faar den største Kvotient, tildeles det første Mandat, medens det næste Mandat tilfalder det Parti, der har den næst største Kvotient, og saaledes videre, indtil alle Mandater ere fordelede.

Listeforbund er ikke tilladt.

Udjævningsmandaterne fordeles mellem de i Udjævning deltagende Partier paa Grundlag af Forholdet mellem de sammenlagte Stemmetal for de enkelte Partier i det hele Rige i det Øiemed at opnaa størst mulig Forholdsmessighed Partierne imellem. Ved en tilsvarende Anvendelse for det hele Rige og for de i Udjævningen deltagende Partier af Reglerne om Fordelingen af Distriktsmandaterne angives, hvor mange Storthingsmandater hvert Parti ialt skal have. Partierne faar sig derefter tildelt saa mange Udjævningsmandater, at de tilsammen med de allerede tildelede Distriktsmandater udgjøre et saa stort Antal Storthingsmandater som vedkommende Parti efter den foranstaaende Angivelse skal have. Har et Parti allerede ved Fordelingen af Distriktsmandaterne faaet et større Antal Mandater, end hvad det efter foranstaaende Angivelse skal have, skal der foretages ny Fordeling af Udjævningsmandaterne udelukkende mellem de øvrige Partier, saaledes at der bortsees fra det Stemmetal og de Distriktsmandater, som det først nævnte Parti har opnaaet.

Intet Parti kan tildeles noget Udjævningsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Nærmere Bestemmelser om Fordelingen af Partiernes Udjævningsmandater paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Alternativ 2:

Valget af Distriktsrepræsentanter foregaar som Forholdstalsvalg og Mandaterne fordeles mellem Partierne efter nedenstaaende Regler.

De sammenlagte Stemmetal for hvert Parti inden de enkelte Valgdistrikter blive at dele med 1,4; 3; 5 og 7 og saaledes videre, indtil Stemmetallet er delt saa mange Gange, som det Antal Mandater, vedkommende Parti kan forventes at faa.

Listeforbund er ikke tilladt.

Udjævningsmandaterne fordeles mellem de i Udjævning deltagende Partier paa Grundlag af Forholdet mellem de sammenlagte Stemmetal for de en-

kelte Partier i det hele Rige i det Øiemed at opnaa størst mulig Forholdsmessighed Partierne imellem. Ved en tilsvarende Anvendelse for det hele Rige og for de i Udjævningen deltagende Partier af Reglerne om Fordelingen af Distriktsmandaterne, angives hvor mange Storthingsmandater hvert Parti ialt skal have. Partierne faar sig derefter tildelede saa mange Udjævningsmandater, at de tilsammen med de allerede tildelte Distriktsmandater udgjøre et saa stort Antal Storthingsmandater, som vedkommende Parti efter den foranstaaende Angivelse skal have.

Intet Parti kan tildeles noget Udjævningsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Nærmere Bestemmelser om Fordelingen af Partiernes Udjævningsmandater paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov.

Alternativ 3:

Som alternativ 1, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 4:

Som alternativ 2, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 5:

Som alternativ 1, bortsett fra at i andet ledd skal tilføyes følgende tredje punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 3 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Alternativ 6:

Som alternativ 2, bortsett fra at i andet ledd skal tilføyes følgende annet punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 3 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Alternativ 7:

Som alternativ 1, bortsett fra at i andet ledd skal tilføyes følgende tredje punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Alternativ 8:

Som alternativ 2, bortsett fra at i andet ledd skal tilføyes følgende annet punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige.

Alternativ 9:

Som alternativ 5, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 10:

Som alternativ 6, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 11:

Som alternativ 7, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 12:

Som alternativ 8, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 13:

Som alternativ 1, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende tredje punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 12 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 14:

Som alternativ 2, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende annet punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 12 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 15:

Som alternativ 13, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 16:

Som alternativ 14, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 17.:

Som alternativ 1, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende tredje punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 10 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 18:

Som alternativ 2, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende annet punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det

samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 10 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 19:

Som alternativ 17, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 20:

Som alternativ 18, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 21:

Som alternativ 1, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende tredje punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 8 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 22:

Som alternativ 2, bortsett fra at i annet ledd skal tilføyes følgende annet punktum:

Intet Parti kan tildeles noget Distriktsmandat medmindre det har faaet mindst 4 Procent af det samlede Stemmetal for det hele Rige, uden fra Valgdistrikt hvor det har faaet mindst 8 Procent af det samlede Stemmetal.

Alternativ 23:

Som alternativ 21, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 24:

Som alternativ 22, bortsett fra at det i femte ledd i stedet for «4 Procent» skal stå «3 Procent».

Alternativ 25:

Som alternativ 3, bortsett fra at andre ledd skal lyde:

De sammenlagte Stemmetal for hvert Parti inden de enkelte Valgdistrikter bliver at dele med 1,2; 3; 5 og 7 og saaledes videre indtil Stemmetalet er delt saa mange Gange som det Antal Mandater vedkommede Parti kan forventes at faa.

Alternativ 26:

Som alternativ 1, bortsett fra at siste ledd skal lyde:

Nærmere Bestemmelser om Fordelingen af Partiernes Udjævningsmandater paa Valgdistrikterne fastsættes ved Lov. Forat en slik Lovbeslutning skal blive gyldig, maa den vedtages af Odelstinget med to Trediedeles Flertal, baade ved første og eventuel

anden Gangs Behandling. I Lagthinget maa et Forslag til Anmærkning ved Odelstingets Beslutning ikke opnaa mer end en Trediedel af Stemmerne. Ved eventuel anden Gangs Behandling i Lagthinget maa et Forslag om Forkastelse af Odelstingets Beslutning ikke opnaa mer end en Trediedel af Stemmerne.

Alternativ 27:

Som alternativ 2, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 28:

Som alternativ 3, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 29:

Som alternativ 4, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 30:

Som alternativ 5, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 31:

Som alternativ 6, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 32:

Som alternativ 7, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 33:

Som alternativ 8, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 34:

Som alternativ 9, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 35:

Som alternativ 10, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 36:

Som alternativ 11, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 37:

Som alternativ 12, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 38:

Som alternativ 13, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 39:

Som alternativ 14, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 40:

Som alternativ 15, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 41:

Som alternativ 16, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 42:

Som alternativ 17, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 43:

Som alternativ 18, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 44:

Som alternativ 19, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 45:

Som alternativ 20, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 46:

Som alternativ 21, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 47:

Som alternativ 22, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 48:

Som alternativ 23, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Alternativ 49:

Som alternativ 24, bortsett fra at siste ledd skal lyde som i alternativ 26.

Forslag G

§ 61 skal lyde:

Ingen kan vælges til Repræsentant uden at være Stemmeberettiget.

Forslag H

§ 62 skal lyde:

Alternativ 1:

De Embedsmænd, der ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, Statssekretærene dog undtagne, kunne ikke vælges til Repræsentanter. Det samme gjælder Høiesterets Medlemmer, og Tjenestemænd, der ere ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet.

Statsraadets Medlemmer kunne ikke møde paa Stortinget som Repræsentanter, saalænge de have Sæde i Statsraadet. Statssekretærene kunne ikke møde paa Stortinget, saalænge de beklæde deres Embeder. Ei heller kunne de politiske Raadgivere ved Statsraadets Kontorer møde paa Stortinget, saalænge de indehave deres Stillinger.

Alternativ 2:

Som alternativ 1, men andre ledd tredje punktum skal lyde:

Ei heller kunne politiske Raadgivere og andre Tjenestemænd ved Statsraadets Kontorer møde paa Stortinget, saalænge de indehave deres Stillinger.

Alternativ 3:

Som alternativ 1, men andre ledd tredje punktum skal lyde:

Ei heller kunne Tjenestemænd ved Statsraadets Kontorer møde paa Stortinget, saalænge de indehave deres Stillinger.

Alternativ 4:

De Tjenestemænd, der ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, Statssekretærene og de politiske Raadgivere dog undtagne, kunne ikke vælges til Repræsentanter. Det samme gjælder Høiesterets Medlemmer, og Tjenestemænd, der ere ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet.

Statsraadets Medlemmer kunne ikke møde paa Stortinget som Repræsentanter, saalænge de have Sæde i Statsraadet. Ei heller kunne Statssekretærene møde som Repræsentanter, saalænge de beklæde deres Embeder, og de politiske Raadgivere ved Statsraadets Kontorer kunne ikke møde paa Stortinget, saalænge de indehave deres Stillinger.

Forslag I

§ 63 første ledd bokstav c oppheves.

Forslag J

§ 82 skal lyde:

Alternativ 1:

Stortinget kan bestemme, at en Sag, der kræver Afgørelse efter § 93, forelægges de Stemmeberetti-

gede i en Folkeafstemning. Resultatet af Folkeafstemningen er bindende for Stortinget, dersom mindst 50 Procent af de Stemmeberettigede har afgitt Stemme. Nærmere Bestemmelser om Folkeafstemningen fastsættes ved Lov.

Alternativ 2:

Som alternativ 1, men første punktum skal lyde:

Stortinget kan bestemme at en Sag, der vurderes at være af særdeles stor Vigtighed, forelægges de Stemmeberettigede i en Folkeafstemning.

Alternativ 3:

Som alternativ 1, men andre punktum skal lyde:

Resultatet af Folkeafstemningen er bindende for Stortinget, dersom mindst 70 Procent af de Stemmeberettigede har afgitt Stemme.

Alternativ 4:

Som alternativ 2, men andre punktum skal lyde:

Resultatet af Folkeafstemningen er bindende for Stortinget, dersom mindst 70 Procent af de Stemmeberettigede har afgitt Stemme.

Alternativ 5:

Som alternativ 1, bortsett fra at første punktum innledes slik:

Stortinget kan, med to Trediedeles Flertal, bestemme, ...

Alternativ 6:

Som alternativ 2, bortsett fra at første punktum innledes slik:

Stortinget kan, med to Trediedeles Flertal, bestemme, ...

Alternativ 7:

Som alternativ 3, bortsett fra at første punktum innledes slik:

Stortinget kan, med to Trediedeles Flertal, bestemme, ...

Alternativ 8:

Som alternativ 4, bortsett fra at første punktum innledes slik:

Stortinget kan, med to Trediedeles Flertal, bestemme, ...

Oslo, den 27. september 2000

Gunnar Skaug

Einar Steensnæs

Carl I. Hagen

Kristin Halvorsen

Lars Sponheim

Jan Petersen

Referert i Stortingets møte 28. september 2000.
«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje Storting etter neste valg.»

Kirsti Kolle Grøndahl
president

Signe Øye
sekretær